

WB/

Ålesund, 6. januar 2011

Norges Fiskarlag

HØRING AV FORSLAG TIL REGULERING AV DELTAKELSEN I FISKET ETTER LANGE OG BROSME FOR FARTØY OVER 28 METER I KYSTGRUPPEN

Fiskebåtrederne Forbund viser til høringsnotat fra Fiskeri- og kystdepartementet om regulering av deltakelsen i fisket etter lange og brosme for fartøy større enn 28 meter. Høringen er en oppfølging av varsel gitt næringen i Fiskeri- og kystdepartementets pressemelding av 24. juni 2010. Forslaget innebærer en lukking av fisket etter lange og brosme for fartøy i kystgruppen som er større enn 28 meter. Øvrige fartøy i kystgruppen, dvs fartøy mindre enn 28 meter, inngår i åpen gruppe. For deltakere i gruppen av havgående konvensjonelle fartøy ble fisket etter disse og andre uregulerte fiskeslag lukket for flere år siden.

Nærmere om forslaget

Fiskeri- og kystdepartementets forslag innebærer at fartøy større enn 28 meter som er gitt ervervstillatelse som erstatningsfartøy for mindre fartøy i kystgruppen, gis deltakeradgang i fisket etter lange og brosme dersom ett av følgende tilleggsvilkår er oppfylt utover de alminnelige deltakervilkår:

1. Eier har deltatt med fartøyet og har fisket og levert lange eller brosme mellom 8. februar 2008 og 24. juni 2010
2. Eier har fått innvilget ervervstillatelse 1. juli 2009 eller senere, på grunnlag av søknad innsendt senest 24. juni 2010
3. Eier har inngått bindende avtale om kjøp av fartøyet mellom 1. januar 2009 og 24. juni 2010, og har tidligere fisket lange eller brosme med eget fartøy.

De valgte datoer i forslaget har følgende relevans:

- 8. februar 2008: Fiskeri- og kystdepartementet varslet i pressemelding at bunnfiskeriene i andre lands soner som norske fartøy hadde tilgang til bare skulle komme konvensjonelle havfiskefartøy til gode, i tilknytning til at det denne dag ble åpnet for lasteromsvolum inntil 300 kubikkmeter i kystflåten
- 24. juni 2010: Fiskeri- og kystdepartementet varslet at verken fiske etter lange og brosme etter denne dato, eller økonomiske disposisjoner med sikte på slikt fiske, ville danne grunnlag for å gis deltakeradgang
- 1. juli 2009: ett kalenderår (nærmeste månedsskifte) før forannevnte pressemelding
- 1. januar 2009: skjæringstidspunkt for inngått kjøpsavtale for større erstatningsfartøy, sees i sammenheng med skjæringstidspunkt for innvilget ervervstillatelse et halvt år senere

Konsekvenser ved forslaget

Fiskebåtrederne Forbund har ikke inngående kjennskap til når erverv har vært gjort, økonomiske disposisjoner har vært foretatt, eller fangster av lange og brosme har vært levert, for fartøy i kystgruppen som det vil kunne være aktuelt å gi deltakeradgang etter forslaget. Med bakgrunn i egne undersøkelser legger imidlertid Fiskebåtrederne Forbund til grunn at fem eller seks kystfiskefartøy større enn 28 meter vil falle innenfor deltakerkravet som er foreslått.

Fiskebåtrederne Forbund er sterkt kritisk til Fiskeri- og kystdepartementets håndtering av kapasitetsoppbyggingen, som forbundet advarte mot allerede høsten 2007. Fiskebåtrederne

Forbund vil peke på at fiske etter lange og brosme utgjør 35 - 40 % av inntektsgrunnlaget til konvensjonelle havfiskefartøyer. Et bedret fangstgrunnlag for gjenværende fartøy etter at nesten to av tre fartøy er strukturert bort i denne gruppen, har derfor vært et sentralt element i forbundets strukturpolitikk for denne flåtegruppen. Fiske etter lange og brosme er også viktig for en del mindre kystfiskefartøyer. Dersom forslaget vedtas vil fangstkapasiteten i fisket etter lange og brosme med fartøy større enn 28 meter ha økt med ca 15 % siste par år, hvilket er svært uheldig.

Fiskebåtrederne Forbunds merknader til høringsforslaget

Fiskebåtrederne Forbund viser til at både forbundet, forbundets medlemslag, Norges Fiskarlag og fylkeslag i Norges Fiskarlag lenge har advart mot knoppskytingen, og saken har hatt bred omtale i pressen. Fiskeri- og kystdepartementet har også pekt på avgrensede rettigheter for knoppskyterne, jfr pressemelding av 8. februar 2008. Fiskebåtrederne Forbund mener derfor risikoen forbundet med investeringene har vært godt kjent for de aktører som valgte å investere i knoppskytere. Forbundet mener det fremstår som klart at hoveddriftsgrunnlaget har vært basert på deltakelse i frie og overregulerte kystfiskerier etter henholdsvis hyse og torsk.

Fiskebåtrederne Forbund mener på dette grunnlag at knoppskyterne ikke bør få adgang til å delta i et direkte fiske etter lange og brosme. Forbundet mener disse må henvises til den bifangstløsning som ble foreslått fra næringen i et Landsstyrevedtak i Norges Fiskarlag den 10. september 2008. Dette var en løsning som Landsstyret fremmet etter en intern prosess hvor både kystfiskere og havfiskere deltok, og der alle medlemslag var involvert. At lange og brosme i deler av sesongen må utgjøre mindre enn halvparten av fangstene kan derfor ikke være noen overraskelse, og heller ikke virke svært begrensende på disse kystfartøyenes virksomhet.

Dersom Fiskeri- og kystdepartementet likevel tildeler deltakeradgang til knoppskyterne mener Fiskebåtrederne Forbund det er nødvendig å fastsette et kvantumskrav i forslagets pkt 1 og 3 foran. Fiskebåtrederne Forbund mener dette bør være minimum 10 tonn i året. Bakgrunnen for dette er at det uansett ikke kan være departementets hensikt at noen få fisker på en sluttseddel skal utlede en rettighet. Hensikten må i tilfelle være at fiske etter lange og brosme er og skal være en vesentlig del av virksomheten.

Videre mener Fiskebåtrederne Forbund at det er nødvendig å lukke øvrige "smutthull" som måtte kunne oppstå. Forbundet mener derfor at deltakeradgangen må omfatte fisket etter torsk, hyse, sei, brosme, lange (hvitlange og blålange), blåkveite, uer og steinbit, etter mønster av deltakerreguleringen for havgående konvensjonelle fartøy.

Fiskebåtrederne Forbund forutsetter uansett, slik Fiskeri- og kystdepartementet varslet den 8. januar 2008, og slik praksis har vært i noen områder, at bunnfiskeriene i andre lands soner og internasjonalt farvann avgrenses til fartøy i gruppen av konvensjonelle havfiskefartøy. I tillegg til at dette er tidligere varslet, er dette også en naturlig følge av at antall deltakende fartøy er begrenset både gjennom NEAFC reguleringer og gjennom særskilte reguleringer i enkelte lands soner. Ettersom forskriftsarbeidet for flere utenlandssoner ofte har et betydelig etterslep i forhold til oppstart av fisket, og for EU-sonens vedkommende i det vesentlige kun peker til gjeldende EU-direktiv, vil Fiskebåtrederne Forbund anbefale at dette fastslås i deltakerforskriften. Dette vil også gjøre deltakerreguleringen mer tilgjengelig.

Fiskebåtrederne Forbund viser til drøftelsene i høringsnotatet om deltakerretten skal følge én eller flere fysiske personer, eller om den skal følge juridisk person, dvs selskapet, ved senere eierskifter. Dersom Fiskeri- og kystdepartementet velger å gjennomføre en deltakerregulering som foreslått, mener forbundet det må være uaktuelt å risikere ytterligere knoppskyting gjennom tildeling av deltakeradgang til flere personer innenfor selskapet, eller i tilknytning til oppbrudd/salg av et fartøy/selskap med flere eiere. Fiskebåtrederne Forbund mener det naturlige må være å knytte deltakeradgangen til den juridiske personen, samtidig som et flertall av eierne fyller de øvrige vilkår for deltakelse. Tidligere eiere må skriftlig bekrefte at de avstår fra deltakeradgang dersom fartøyet overføres til nye eiere, som samtidig må fylle alle øvrige vilkår for deltakelse.

Avsluttende merknader

Fiskebåtrederne Forbund legger ikke skjul på at forbundets restriktive standpunkt i høringen er preget av misnøye med at myndighetene har oversett advarsler fra en hel næring i nær tre år. Forbundet aksepterer og legger til grunn at næringsaktører forsøker å finne optimale driftsmuligheter for sin virksomhet. Dersom det er negative følger av slike tilpasninger er det næringsorganisasjonenes og myndighetenes oppgave å adressere dette, og her har Fiskeri- og kystdepartementet sviktet. Fiskebåtrederne Forbunds ståsted i denne saken er imidlertid uforandret siden sakens opprinnelse, og vi finner ikke grunn til å endre dette synet nå.

Fiskebåtrederne Forbund er samtidig oppmerksom på at kapasitetsnedbyggingen i den havgående konvensjonelle flåten kan medføre at flåtegruppens oppmerksomhet til fiskemuligheter på lange og brosme svekkes, enten det gjelder i norsk sone, i andre lands soner eller i internasjonalt farvann.

Fiskebåtrederne Forbund vil imidlertid understreke at ressursene av lange og brosme har vært på et relativt lavt nivå, og fangstratene man hadde i 1990-årene gjorde dette til marginale og ofte ulønnsomme fiskerier. Med den konkurransen om arbeidskraften som fiskeflåten opplever fra andre grupper, har det vært en nødvendighet å bygge bestandene av lange og brosme, og følgelig fangstratene, opp til et vesentlig høyere nivå enn det som var situasjonen i 1990-årene. Struktureringen som tok til fra årtusenskiftet har vært et helt sentralt element i dette.

Nå, om lag ti år etter at struktureringen tok til, kan næringen se klare tegn til bedring. ICES sine bestandsprognoser viser en ubrutt oppadgående trend siden årtusenskiftet, og fangstratene er fordoblet på samme tid. Dette gjelder i de fleste områdene hvor norske fiskere fisker. Imidlertid er det fortsatt et stykke igjen før fiskeriene etter lange og brosme kan representere et godt alternativ til fiske etter torsk og hyse. Derfor er det nødvendig med en fortsatt svært restriktiv linje i slike fangstkapasitetsspørsmål. I tillegg må det legges vekt på at rederiene både i kyst- og havfiskeflåten investerer formidable beløp i strukturering for å sikre lønnsomheten og en fiskeflåte som er tilpasset ressursgrunnlaget.

Fiskebåtrederne Forbund mener på denne bakgrunn at det fremdeles gjenstår store uløste oppgaver i forhold til deltakerregulering. Det ligger en betydelig usikkerhet i at en svært stor kystflåte under 28 meter fortsatt behandles som åpen gruppe i fisket etter lange, brosme og andre uregulerte fiskeslag. Forbundet mener det er nødvendig å vurdere om dette gir en god nok sikkerhet for driftsgrunnlaget. For den havgående konvensjonelle fiskeflåten fremstår det som klart at en konsesjonsordning vil gi økt sikkerhet for investeringene og driftsgrunnlaget til denne gruppen. Det er mulig at man i tilknytning til dette enda en gang må foreta en opprydning i forhold til knoppskytere, slik man gjorde i slutten av 1990 årene. Det bør imidlertid fremstå som opplagt at deltakerne i den konvensjonelle havfiskeflåten ikke igjen og igjen kan belastes for ryddekostnadene med en altfor løs håndtering av kapasitetsoppbyggingen i kystgruppen.

Vennlig hilsen

FISKEBÅTREDERNES FORBUND
Sekretariatet

Audun Maråk

Webjørn Barstad

Kopi: Fiskeri- og kystdepartementet
Fiskeridirektoratet